

„ХЕВИ МЕТЪЛ“-ЪТ, С КОЙТО ПОРАСНАХМЕ И ОСТАРЯХМЕ

Симеон Гаспаров

1. УВОД

– Хареса ли ти текстът? – пита ме Наско, докато държи с едната си ръка волана на камиона, а с другата листчето от тетрадка, което току-що съм му върнал.

– Хареса ми – отговарям аз и поглеждам към полето, през което преминаваме, където работници в оранжеви якета вдигат някакво скеле.

Реколтата от лятото е останала неприбрана. Наоколо е пълно с разхвърляни щайги. Латиноамерикански работници, нахлутили оръфани бейзболни шапки, товарят празните щайги върху килнал се настрани, ръждясал пикап „Форд“.

Прозорците на пикапа са отворени и от радиото се носи едно дълго, протяжно: „айй-айй-айй – ай-а-а-амоооор, а-аамоооор...“. И оркестър мариачи припява: „ай-ай-айй“.

– Не...Не, виж го отново... – продължава Наско. – Много бързо отговаряш...Не си го видял!

Прав е. Не съм видял текста. – Добре де, дай листа отново.

2. ИЗЛОЖЕНИЕ

Днес е петък. Това е денят, в който започва моята работна седмица. Жена ми работи всеки петък от къщи. А това означава, че петък, събота и неделя са дните, в които аз работя, ако има нещо за работене, де.

През останалото време стоя в къщи и гледам децата. Не, че много ми се прави, ама това е положението. В дните от петък до неделя насрочвам срещите за интервютата ми, пиша статии, правя репортажи.

Заблуждавам се, че още съм интересен и ценен български журналист. Журналист, който някой ден ще промени света и хората към по-добро. Но не, не. Не съм. Просто, фантазирайки си, се опитвам да излъжа още малко, бавно, но сигурно пристъпващата към мен старост. И така, ако не правя някое от гореспоменатите неща или не пиша по книгите си, просто съм с...Наско. Както днес, например.

Наско е един от добрите китаристи, излезли някога от България. Поне за мен. Свирил е с много банди у нас и по света като „Сигнал“, „Стоунхендж“, „Елит“. В момента Наско има компания за поставяне на прозорци край Чикаго и когато не свири на китарата си, работи по прозорците.

Понякога ме вика с него да му помагам. И аз отивам. На мене ми е много гот, когато сме заедно. Возим се наоколо, говорим си, смеем се. Връщаме се към общите ни спомени и приятели от София. От времето, преди да станем имигранти. От времето, когато мечтите ни бяха безкрайни. Когато косите ни бяха по-тъмни и по-гъсти. И така, в шеги, закачки, разговори за рок групи, албуми и политици, работим и денят ни минава неусетно. Когато сме на прозорците се чувствам някак си по-свободен, по-млад, а и по-силен. Особено когато товарим камиона или пък мъкнем стъклата по етажите. Вярно, работата е тежка.

Понякога кашлям от нея заради астматичните ми дробове. Но пък иначе си ми е гот, без майтап. А и изкарвам някой друг долар отгоре. Определено повече, отколкото с писане.

Когато свърши с работата си за деня, Наско се прибира и започва да работи по своите музикални проекти. В момента подготвя два албума наведнъж. Прави ги заедно с няколко от бившите вокали на метъл иконата от Швеция – Йънгуи Малмстийн!

(Първо отклонение от темата)

В Чикаго, Наско от време на време свири с групата „Кинг Кейси“. Аз им ходя на концертите, ама повече заради Наско. Той им е соло китарата. Някой път съм нещо и като сценичен работник. Помагам да товарим в микробуса на жена ми уредби, микрофони, китари.

Мисля, че един от концертите на Наско и Кейси, на който много се изкефих, бе през една снежна януарска нощ в „Пени Роуд Пъб“ край Чикаго, в Берингтън, Илинойс. Към полунощ на сцената при тях се качиха ритъм китарата и пианистът на „Гънз енд Роузес“ – Дизи Рийд, и бившият вокал на „Майкъл Шенкер Груп“ – Хапенин Хари. Ауу! Каква нощ беше само... Приказна! Фантастична! Нереална! Петима мъртво пияни метъли бяха останали само в бара и аз, а музикантите свиреха ли свиреха така, като че ли им беше за последно. Е, имаше и две мадами, които се сбиха. Но когато чуха музиката, се укротиха. Даже почнаха да се прегръщат, все едно нищо не е имало.

(Обратно по темата)

Често пъти, когато съм свободен, ходя у Наскови. Децата ни си играят, а ние двамата с него стоим в студиото му. Тогава той започва да ми свири на електрическите си китари. Свири ми стари парчета. Свири ми новите, които току-що е създал. Свири и тези, недовършените, върху които работи в момента.

Пита ме какво мисля. Дали различавам звученето на „Фендер Стратокастер“ с това на „Ибанец“-а му, или на новата му „Джипсън“ китарата. Искане да знае кое звучене ми харесва повече. Аз обаче си трайкам. Всичките ми харесват. Ама го оставям да свири по-дълго, за да продължа да се наслаждавам на мини концерта, който Наско ми изнася.

И докато го слушам, започвам да си мечтая. Ето така...

(Второ отклонение от темата)

...Виждам как годините се стопяват и аз съм попаднал в началото на 80-те години на миналия век... Отново сме 14-15 годишни... И сме влюбени... Влюбени хлапета, но не в момичетата от съседния клас, съседния квартал или улица, а в музиката, която като нас е още млада, неопитна, искрена, истинска, неподправена, сурова. И с кипяща кръв. Музиката на „Хеви Метъл“ рока... Така, както си мечтая с притворени очи, аз виждам как отново сме със старата тайфа и скачаме по подиумите и сцените на читалищата в София под звуците на „Ей Си Ди Си“, „Блек Сабат“, „Айрън Мейдън“, „Моторхед“, „КИСС“, „Секс Пистълс“.

Виждам как се бутаме и „куфеем“ пред уредбите на дискотеката „Пешо Берон“ в квартал „Иван Вазов“ или в читалището „Средец“, край старата трамвайна спирка, щото само там пускаха метъл и пънк и как на другия ден, не можем да си обърнем главите. Нито на ляво, нито на дясно. Щото вратовете са ни изтръпнали. И ни болят. Страшно много ни болят

от тръскането на косите ни (тогава още имахме коси!) в такт с ритъма на Хеви Метъл-а. (На това тръскане на косите му викат „хед бенг“. Движиш си главата нагоре-надолу-нагоре-надолу-нагоре-надолу и то бързо-бързо, много бързо, докато не се замаеш и не откачиш от кеф).

Виждам как облечени в скъсаните ни джинси и изтъркани кожени якета скачаме в полупразния скрибуцащ трамвай и как слизаме на по-следната спирка до старите софийски гробища.

И как там, сред глутниците бездомни кучета, от крайните тъмни, бедни улици на града ни, се срещаме с още такива рошави, джинсови хлапета. И как поемаме на тумби през калните, буренявали, затрупани с ръждясали машини заводски дворове. И как вървим към порутеното, мухлясало читалище, зад ъгъла на кланицата, пред която белеят костите на животни, чието месо пътува към витрините на магазините от младостта ни.

Усещам как сърцата ни туптят от нетърпение. Виждам как сме зяпнали към сцената, където след малко в тази нощ ще излязат нашите приятели от групата „Тротил“. Как само след първите акорди по китарата на Сашкото, една искра ще изскочи от кабела, ще се пръсне като бенгалски огън над главите ни. Ние ще изпаднем в делириум, мислейки, че това е сценичен ефект. А всъщност, едно обикновено, тъпо късо съединение, което ще пламне за кратко на сцената. Ще опуши всичко край нас, а ние ще вием от щастие, мислейки, че вече сме попаднали в хеви-метълския адски рай...

Виждам как надигаме бутилки с вкисната бира и люта ракия, как трошим шишетата и столовете и се замерваме с тях. И как милиционерите идват. И ни подгонват, а ние им бягаме между редовете на опушения киносалон-читалище-културен дом и като дивите мустанги от прериите на рокендрола им се изплъзваме.

И няма да им се оставим и този път да ни хванат. Да ни пострижат косите. Да ни набият, арестуват и вземат кожените якета. Да ни накажат и да ни накарат да се отречем от приятелите ни. Да се отречем от това, което сме – деца на рокендрола!

Не! Няма! Няма, защото ние сме апостолите на новата религия. Религията на „Хеви Метъл“-а. И ние сме нейните сърцати войни. И никога няма да я предадем!

„Хеви Метъл“-ът, който беше млад, растеше и узряваше заедно с нас. Вървеше ръка за ръка с нашето поколение. „Хеви Метъл“-ът бавно навлизаше през процепите на Желязната завеса и бе започнал вече да я пропуква. „Хеви Метъл“-ът, с който заедно пораснахме, узряхме и заедно остаряхме...

И така, докато измежду пръстите на Наско се раждат новите дяволски звуци, които бесни побягват и изгарят след миг с гняв върху грифа на неговата китара, аз потъвам още и още, по-надълбоко в моите поетични видения.

...Виждам отново как ние, тогавашните хлапета, избягали от училище, мръзнем пред концертните зали на София, за да чуем и видим някоя от тъй рядко идващите по онова време до нас рок групи от Запад. Да усетим полъх на свобода. На нещо по-различно от сивата скука и безнадеждност край нас.

Виждам как се събираме край стрелбището на стария софийски цирк. Как си разменяме, тайно от „куките“, плочи на „Джудас Прийс“. Разменяме си плакати, значки и нашивки

на чудовища с горящи китари и мотори, които пришиваме на гърбовете на изтърканите си джинсови якета.

Виждам как пием бира, седнали на тротоара, по който от време на време преминава някой раздрънкан „Москвич“. Как се заяждаме с ченгетата и как подсвиркваме, небрежно на гаджетата, излизаци в голямото междучасие на близката немска гимназия... И тогава... Тогава, ли? Ами тогава нещо става.

Момичетата се спират. Събират се на групички. Шушукат си нещо и ни гледат. Усмиват се... Ние се опитваме да им привлечем вниманието... Правим се на важни. На „железни“. Чупим стойки по паважа... Ходим наперено. Като току що излезли от киното след прожекция на източногермански уестърн с индианци от Балканите и каубои, притиснати от стената на Берлин. Ходим небрежно край тях и тайничко се надяваме да ни забележат. Затова и правим всичко, за да ни забележат!

Имитираме свиренето на електрическа китара или барабани във въздуха... А момичетата ни гледат през оградата... Не са виждали такива „модели“ като нас... А ние продължаваме да ги „впечатляваме“. Имитираме плезенето на Джин Симънс от „КИС“, походката на Ангъс Ъънг от „Ей Си Ди Си“. Дерем се силно пред училищния двор, колкото сила имаме, имитирайки гласа на Леминг от „Моторхед“.

И това го правим не защото много ни се прави. А защото не ни се иска момичетата да си тръгнат. Не искаме те да влязат обратно в ученическата стая. И да останем сами. Сами с тийнейджърската ни момчешка диващина. Искामе девойките да останат с нас, да се смеят с нас. Да се смеят на нас!

Искаме смехът им да не избяга. Защото толкова много имаме нужда от него. Искаме да ги докоснем. Да усетим дъха им. Да гледаме как вятърът си играе с полите им, с прозрачните им блузи и да легнем кротки в краката им, свити на кълбо.

Да оставим за миг лудостта от момчешкият ни бунт водите на Владайската и Перловската река на София да го отнесат. И да накараме момичетата, така както сме легнали кротко в краката им, миришещи още на роса от самодивски поляни, да ни погалят. Да разрошат с пръсти косите ни и след това, кротки, да се усмихваме един на друг, омагьосани от невинността си.

И докато ни се усмихват, да ни покажат тайните, които само момичетата имат, пазят и знаят как, кога, по колко и на кого да показват.

И за да ги накараме да се засмеят, ние им правим смях... Защото само когато се смеят, момичетата от младостта даряват от своите тайни. Тайните, с които после преживяваме цял един живот. Само когато момичетата се засмеят!

И девойките край нас се смеят... Докато се смеят, бузите им поруменяват... И устните им стават още по-сочни и по-вкусни... Още по-изгарящи. Още по-тайнствени.

И така, докато се смеят, момичетата се престапават. Излизат зад оградата на Немската гимназия. Пристъпват плахо, плахо, като кошути и една по една идват при нас...

Хванали са се ръка под ръка. Говорят си нещо на ухо... Хилят се в шепи. Гледат ни... Пак си шушукат. После идват и техните приятелки... Пушат ни от цигарите... Пият ни от бирата...

Ей така, между другото, разкопчават сините си ученически престилки... Ние ги гледаме омагьосани и преглъщаме жадно, жадно, жадно... И коленете ни започват да треперят.

Момичетата знаят, че ги гледаме, че колената ни треперят и се усмихват... Уж тайно си правят знаци с очи една на друга... После избягват от час и тръгват с нас на тумби из улиците на дремеща София...

После тихо, тихо, в храстите на градските градинки, окъпани от пролетните дъждове, под звездите на Витоша и в люлките на сенките, на ронливите стени, останали от римско време, момичетата ни даряват със своите тайни, които ние понасяме в сърцата си през годините...

...После...

...После нас ни взеха войници... После момичетата ни забравиха... Раздадоха тайните си на други... После софийският цирк изгоря и ние се разпръснахме по света като пепелта му.

...После...

(Обратно по темата)

– Виж, много е готин текстът ти – казвам на Наско, след като го прочитам отново внимателно. – Само мисля, че може да смениш това, това и може би тук, ей този ред.

Наско взема молив и си отбелязва забележките. След това отваря капака на камиона и ние започваме да товарим прозорците. Работният ни ден започва.

...След малко ще отидем на адреса. Той ще се качи на стълбата. Аз ще му подавам инструментите отдолу и ще си говорим. Ще си говорим за живота, за България, за Америка, за старите приятели. За обречените битки, които водим и в които продължаваме да се хвърляме. Той като свири на китара, аз като пиша думи. Но най-много си говорим за музиката, която даде толкова много радост и смисъл в объркания ни живот... Музиката на „Хеви Метъл“ рока. Музиката към филма на нашето отиващо си поколение.

След няколко часа ще свършим работа. Ще дойде вечерта... Ще се приберем при семействата си... Наско ще гледа в нотите и ще свири на китара... Аз пък ще гледам в екрана на компютъра и ще пиша думи. Думи, които най-близките ми едва ли някога ще прочетат и разберат. Американската ми съпруга не знае български добре и не може да чете на кирилица. Децата ни също. И въпреки това аз ще продължа да пиша тези думи. Думи, които едва ли някога ще трогнат... Освен скитащата ми имигрантска, петдесет и нещо годишна, тийнейджърска душа.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

(Трето и последно отклонение от темата)

Наско не ми дава вече да се качвам на стълбата, когато работи с прозорците. Последния път, като се качих да му подам един инструмент, се замечтах нещо. Изгубих ориентация. Залитнах... Спънах се във въжето... Полетях от покрива на къщата. Паднах върху гаража, после върху кофата за боклук и оттам направо върху предния капак на Шевролета на клиента, на когото слагахме в момента прозорци.

Докато ме гледаше как падам, цветовете по лицето на собственика на къщата постепенно започнаха да се изменят и да стават като на американското знаме. Онзи първо преbledня. После посиня. Накрая почервения... А като видя на какво му стана капакът на колата, и звезди започнаха да присвяткат от очите му...

Абе, карай, бе... Да не ти дреме! Аз иначе съм си О'Кей... Само вратът малко ме болеше... Като че ли съм куфял на рок концерт в зала „Универсиада“ през лятото на 1982-83-та година. Това е, братче, „Хеви Метъл“-ът... Не е шега работа... Като една приказка за младостта...

(без) Край